

Драгана
Марковић

Уметност је истинска уколико њобуду емоцију. Та емоција није увек њријатна. Емоција коју изложба „Одбрана 78” оставља на њосматрача је снажна, ѡродорна, она належе ѡежином ѡоуи Мункови „Крика” – само у 78 редова. Али је и ослобађајућа, у смислу да нуди ѡоиврду да нисмо заборавили. Да смо изабрали да не заборавимо.

Онако како је уистину и било

Да је фотографија својеврсна експлозија стварности забележио је још Хулио Кортасар. Моћ фотографије да замрзне стварност, и да је на тај начин сачува, додаје јој и снагу документа. А када се фотографија умрежи мултимедијалним приступом са видео и штампаним материјалима, вајарским и макетарским радовима, када се дода звук и све то учини интерактивним, долазимо до најпотпунијег уметничког израза. Тим умећем постављена је и изложба Министарства одбране и Војске Србије „Одбрана 78”, посвећена обележавању 20. годишњице агресије НАТО-а.

Изложба, чији је аутор Душан Јововић, отворена је 17. априла у Музеју града Београда.

Како исписати биографију једне агресије? Онако како је то уистину и било. Изложба се наслања на сведочанства ратних команданата, војника, на документарну грађу из времена агресије, чији су делови први пут представљени јавности. Зато су њени коаутори све јединице Војске Србије, без којих ову изложбу није било могуће поставити.

Она говори о храбрости, о жртви, о неправди, о пркосу, о болу због изгубљених живота... Запис је то о надмоћи, на једној страни и моћи да се истраје, на другој, да се издржи, да се воли и да се брани – до последњег даха. Све је то поставком обухваћено у осам соба – идејно осмишљених, вредносно постављених и емотивно употпуњених. Њена ликовност почива на фактографији. Вођења кроз изложбу нису предвиђена. Посматрачу је остављена могућност да проласком кроз поставку на свој начин доживи уметничку реконструкцију 78 дана агресије. Уметност је истинска уколико побуди емоцију. Та емоција није увек пријатна. Емоција коју изложба „Одбрана 78” оставља на посматрача је снажна, продорна, она належе тежином попут Мунковог „Крика” – само у 78 редова. Али је и ослобађајућа, у смислу да нуди потврду да нисмо заборавили. Да смо изабрали да не заборавимо.

Кажу да уметност не мења свет – она само сведочи. Ипак, када нам се из галеријског простора обратe отисци наше не тако давне стварности, када проговоре о деци жртвама агресије, о херојским бригадама, о погинулим борцима и цивилима, јасно је да тај микрокосмос у сваком од нас не може остати непромењен.

Избор простора за ову изложбу је више него одговарајући. Поготову када се има у виду да разорене зграде у непосредном окружењу Музеја града Београда употпуњују поставку, сведочећи о бомбама баченим у сам центар града.

У једном од ходника поставке чула сам колегу фото-репортера како, онако за себе, коментарише изложбу: „Овде – ко жив, ко мртав.” То је само једна импресија о њеној веродостојности. Погледајте ову изложбу. Она то заслужује. И ви то заслужујете.

Јер тако је уистину и било.!